

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	1 oktober 2020	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RJ-REG-2020-0688	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	82171AD5	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	21 april 2020	FAX	030-2583139
UW NUMMER	-	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	- Voorschriften en beperkingen - Kaart planlocatie - Voorgestelde werkwijze maatregelen	ONDERWERP	Wnb ontheffing Edisonbaan 14 Nieuwegein

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht op de aanvraag van 21 april 2020 van S.A.B. Arnhem BV op 21 april 2020, namens Bogor Projectontwikkeling BV, om ontheffing in het kader van artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: wet).

I. Besluit

Gelet op het bepaalde in de wet, het Beleidskader Wet natuurbescherming en Verordening Natuur en Landschap hebben wij besloten u ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, het opzettelijk verstoren en het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis voor de periode tussen de verzenddatum van deze beschikking en 1 september 2025.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op het parkeerterrein en het ROC-gebouw binnen het landgoed Rijnhuizen te Nieuwegein, Edisonbaan 14 te Nieuwegein. U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5 van de wet voor wat betreft de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) voor de periode van 1 september 2020 tot 1 september 2025.

De ruimtelijke ontwikkeling behelst voornamelijk de sloop van het FOM-gebouw, de kap van enkele bomen, het verwijderen van de huidige aanwezige verharding op de bouwlocaties en het dempen van een poel. Vervolgens worden de bouwlocaties bouwrijp gemaakt en worden 18 woningen op deze locaties gebouwd.

III. Procedure

De aanvraag is afgehandeld overeenkomstig het bepaalde in afdeling 4.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht. Op 28 september 2020 heeft u deze aanvraag aangevuld.

IV. Toetsingskader

De gewone dwergvleermuis is beschermd ingevolge artikel 3.5 van de wet.

V. Toetsing Ruimtelijke Ingreep

Motivering

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is aangetroffen in het plangebied. Gedurende het onderzoek zijn één zomer- en paarverblijfplaats aangetroffen. De zomerverblijfplaats is vastgesteld aan de oostkant van het FOM-gebouw. Rond deze verblijfplaats is ook een paarterritorium vastgesteld. Door het uitvoeren van de werkzaamheden kunnen de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen worden beschadigd en vernield. Omdat (vorstvrije) verblijfplaatsen ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt kunnen worden, kunnen individuele winterverblijven niet worden uitgesloten.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Door de werkzaamheden zullen één zomer- en paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis worden beschadigd/vernield, en worden gewone dwergvleermuizen verstoord en in sommige gevallen mogelijk gedood door de verborgen leefwijze van de soort. Om de negatieve effecten van de werkzaamheden zoveel mogelijk te verzachten worden mitigerende en compenserende maatregelen voorgesteld. Voorafgaand aan de werkzaamheden zijn op 26 maart 2020 tijdig voldoende tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis geplaatst op hiervoor geschikte locaties in de directe omgeving van het plangebied. De vastgestelde verblijfplaatsen worden voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt. In de bijlage is een voorschrift opgenomen over de periode waarin dit moet gebeuren. Tevens worden er voldoende permanente alternatieve verblijfplaatsen geplaatst in de nieuwbouw. In de bijlage is een voorschrift opgenomen over de eigenschappen van deze verblijfplaatsen. De voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. In de bijlage zijn extra maatregelen opgenomen om de negatieve effecten van de werkzaamheden verder te verzachten. Ondanks de zorgvuldige werkwijze is echter sprake van het overtreden van verbodsbepalingen uit de wet. Ontheffing is daarom noodzakelijk.

Staat van instandhouding

De gewone dwergvleermuis is de meest wijdverspreide en de meest algemene vleermuissoort in Nederland. De aantallen worden geschat op 300.000 tot 600.000 dieren. Het project Meetnet Vleermuis Transect Tellingen (NEM VTT) probeert informatie te geven over de populatieontwikkeling van onder andere de gewone dwergvleermuis. Het meetnet draait pas sinds 2013 en laat nog geen betrouwbare trend zien, maar geeft in de laatste vier jaar wel een indicatie van een lichte toename (CBS, 2019). De landelijke staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis wordt beoordeeld als gunstig.

Op basis van verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDDF) blijkt dat de gewone dwergvleermuis veelvuldig in alle dorpskernen en stadskernen in de gehele regio rond het plangebied aanwezig is. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de gewone dwergvleermuis regionaal veelvuldig voorkomt op alle plekken waar enigszins geschikt habitat aanwezig is en dat de regionale staat van instandhouding niet afwijkt van de landelijke gunstige staat van instandhouding. Rond het plangebied in Nieuwegein in vrijwel alle woonwijken zijn meerdere waarnemingen van gewone dwergvleermuizen gedaan zijn. Op basis van verspreidingsgegevens is te concluderen dat de gewone dwergvleermuis de afgelopen tien jaar veel voorkomt in de omgeving van het plangebied, zowel in het groter geheel als in de directe omgeving van het plangebied. Gezien het bovenstaande kan gesteld worden dat de regionale staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis gunstig is en dat de gewone dwergvleermuizen uit het projectgebied onderdeel uitmaken van deze metapopulatie.

Op lokaal niveau zijn in en direct rond het plangebied in het gehele actieve seizoen gewone dwergvleermuizen aanwezig, zo blijkt uit het uitgevoerde vleermuisonderzoek. Gedurende het volledige seizoen wordt er uitgebreid gevoerageerd en worden de bospaden gebruikt als vliegroute en belangrijk foerageergebied. Enkel met dit onderzoek is echter niet te bepalen of de gewone dwergvleermuis de afgelopen jaren in aantal achteruit is gegaan in Nieuwegein. Wel kan met de geplande ruimtelijke ontwikkeling, inclusief de geplande mitigerende maatregelen gesteld worden dat het natuurlijke verspreidingsgebied gelijk blijft. Met de bouw- en sloopwerkzaamheden gaat een zomer- en paarverblijfplaats verloren, maar in tijdelijke en permanente vorm worden viermaal zoveel verblijfplaatsen opgehangen of gerealiseerd. Daarmee kan geconcludeerd worden dat de plaatselijke staat van instandhouding door dit project niet achteruit zal gaan.

Belang van de aanvraag

U heeft ontheffing aangevraagd op grond van het belang van het project voor de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Hiervoor wordt in de aanvraag de volgende onderbouwing gegeven:

“Op dit moment is in heel Nederland sprake van woningnood of een woningbehoefte. Uit cijfers van de Rijksoverheid blijkt dat landelijk naar schatting sprake zal zijn van de volgende woningtekorten (paragraaf 2.4 van ABF Research, 2019)
– 2018: 279.000

- 2019: 294.000
- 2020: 296.000
- 2025: 247.000
- 2030: 206.000
- 2035: 182.000
- 2040: 157.000

Hierin zijn sterke regionale verschillen aanwezig. Het huidige plangebied valt daarbij in de regio Utrecht, volgens Primos 2019. Deze regio valt in de categorie zeer gespannen woningmarkt, met een woningtekort van ten minste 4% (paragraaf 3.1 van ABF Research, 2019). Voor regio U16 waar de gemeente Nieuwegein onderdeel van is geldt tot 2040 een woningtekort van naar schatting tussen de 37.000 en 53.000 woningen (staatvanutrecht.nl, 2020). Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft in 2019 verder in een aantal stedelijke regio's zogenaamde 'woondeals' gesloten. In deze woondeals is besproken hoe de gewenste versnelling van woningbouw kan worden bereikt. Ook voor de Regio Utrecht (U16) is een woondeal gesloten. De ontwikkeling van de woningen op landgoed Rijnhuizen is één van de woningbouwontwikkelingen die concreet in deze woondeal wordt genoemd als een noodzakelijke ontwikkeling om bij te dragen aan het terugdringen van de woningnood in de regio U16 (Woondeal Regio Utrecht, 2019). Ook de omvang van de bevolking zal de komende jaren toe blijven nemen als gevolg van de toestroom van mensen, die op de Utrechtse woningmarkt geen woning kunnen vinden. Gezien het bovenstaande is duidelijk dat landelijk, maar ook in de regio waar de gemeente Nieuwegein onderdeel van is duidelijk sprake is van woningnood. Dit resulteert in het feit dat ook in de gemeente Nieuwegein een grote behoefte zal zijn aan extra woningen."

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat het belang van het project zwaarder mag wegen dan het beschermingsbelang zoals vastgelegd in de wet ten behoeve van de gewone dwergvleermuis.

Alternatievenafweging

- Locatie

"Het plan is getoetst aan de ladder voor duurzame verstedelijking. Als de ruimtelijke ontwikkeling niet voldoet aan dit instrument, is deze in principe ook niet mogelijk. Twee belangrijke aspecten zijn dat sprake moet zijn van een actuele regionale behoefte en dat, indien mogelijk, binnen bestaand bebouwd gebied gebouwd moet worden. Een inbreidingslocatie gaat dus in principe voor een uitbreidingslocatie. In dit geval is sprake van de sloop van leegstaande bebouwing en realisatie van nieuwe bebouwing. Gezien het bovenstaande, kan gesteld worden dat vanwege de lokale en landelijke woningbehoefte de realisatie van woningen noodzakelijk is. Aangezien in deze situatie een inbreidingslocatie voorhanden is, is vanwege de noodzakelijke toetsing aan de ladder voor duurzame verstedelijking een alternatieve locatie voor de geplande ruimtelijke ontwikkeling buiten bebouwd gebied niet mogelijk. Op dit moment is een andere locatie binnen bebouwd gebied niet bekend. Daarnaast is, indien een alternatieve binnenstedelijke locatie wél voorhanden is, de vraag of dan geen beschermde diersoorten aanwezig zijn. Geschikte binnenstedelijke locaties bevatten namelijk vaak essentiële elementen van beschermde soorten, zoals van vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen. Een betere alternatieve locatie is derhalve niet voorhanden.

- Inrichting

De gewone dwergvleermuis is een gebouw bewonende soort die goed gedijt in bebouwd gebied met voldoende groen, in de vorm van bomen en struiken. De soort verblijft voornamelijk in goed gebufferde delen van een gebouw dat in gebruik is door mensen. Op deze manier is sprake van een stabiel microklimaat in bijvoorbeeld een luchtspouw. Dit stelt de gewone dwergvleermuis als eis om ergens te verblijven. Daarnaast zoekt de gewone dwergvleermuis ook vaak een verblijfplaats die in de winter verwarmd wordt, zodat het de winter kan overleven. In de nieuwe situatie wordt een woonzorginstelling gebouwd, waarin permanente voorzieningen getroffen zullen worden voor de vleermuizen. Deze huizen worden in de winter verwarmd. Daarnaast is vanwege inbouwen in de spouwmuur sprake van een stabiel microklimaat. Op deze manier is dan ook sprake van een ideale situatie van de gewone dwergvleermuis in de nieuwe situatie. Van een betere inrichting voor de gewone dwergvleermuis is dan ook geen sprake.

- Uitvoering

Bij de uitvoering wordt zo veel mogelijk rekening gehouden met de aanwezige beschermde soorten. Alle activiteiten die schadelijk kunnen zijn voor de betreffende soorten worden buiten de kwetsbare periodes uitgevoerd. Ook wordt ervoor gezorgd dat in de uiteindelijke situatie en in de periode tussen oude en nieuwe situatie altijd voldoende voorzieningen in tijdelijke, dan wel 26 permanente vorm aanwezig zijn. Een alternatieve uitvoering die beter is, is derhalve niet mogelijk."

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven mogelijk die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

VI. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij u ontheffing als bedoeld in 3.8, eerste lid, van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden, deze treft u aan in de bijlage bij dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb- adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op het moment van bekendmaking door uitreiking of verzending aan de aanvrager. Van het besluit wordt mededeling gedaan op de website www.officielebekendmakingen.nl

IX. Overleg en informatie

Er kan tevens vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of milieudienst, als u dit nog niet heeft gedaan.

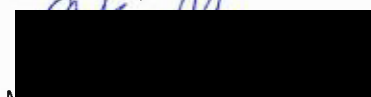
Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

Voor meer informatie verwijzen wij u naar onze website www.provincie-utrecht.nl.

X. Verzending

Dit besluit wordt verzonden aan de aanvrager van de ontheffing. Een afschrift van deze ontheffing wordt verzonden aan de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (hierna: RUD Utrecht).

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Mevr. drs. ing. S. Heijblom
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

ONTHEFFING

Naar aanleiding van het verzoek van S.A.B. Arnhem BV op 21 april 2020, namens Bogor Projectontwikkeling BV, gelet op artikel 3.8 van de Wet natuurbescherming,

Verlenen Gedeputeerde Staten van provincie Utrecht hierbij aan:

Naam: Bogor Projectontwikkeling BV

Adres: Spijksedijk 20 L

Postcode en woonplaats: 4207 GN Gorinchem

Ontheffing 82171AD5 voor het tijdvak van: de verzenddatum van deze beschikking en 1 september 2025

Van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, het opzettelijk verstoren en het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft de parkeerplaats en het parkeerterrein en het ROC-gebouw binnen het landgoed Rijnhuizen te Nieuwegein, Edisonbaan 14 te Nieuwegein (zie bijlage 2).

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of via servicebureau@provincie-utrecht.nl indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient (aanvullend) de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied, inclusief kaart;
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Wie is de begeleidende ecoloog (inclusief contactgegevens);
 - e. Welke activiteiten zijn/worden door de ecoloog begeleid;
 - f. Hoe er wordt/is omgegaan met onverwachte (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. De ontheffinghouder dient, twee weken voorafgaand aan de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen die invloed hebben op de beschermde soorten, het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in voorschrift 5 bijgevoegd te zijn.

Tijdens de werkzaamheden

7. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
8. Tijdens de werkzaamheden dient een logboek te worden bijgehouden. In het logboek dienen gemaakte ecologische keuzes vastgelegd te worden zoals goedkeuring / vrijgeven door een ecoloog, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol en gekozen mitigerende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften 9 tot en met 13, geregistreerd.
9. De maatregelen, genoemd in hoofdstuk 5 van het Activiteitenplan Nieuwegein, Edisonbaan 14 (zie bijlage 3) dienen te worden opgevolgd.

10. Het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis dient plaats te vinden in de periode tussen 15 augustus en 31 oktober.
11. Na het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen dient minimaal drie dagen - met gunstige weersomstandigheden voor de gewone dwergvleermuis (dit ter beoordeling van een deskundige) - voorafgaand aan de werkzaamheden gecontroleerd te worden of in de ongeschikt gemaakte verblijfplaatsen nog vleermuizen aanwezig zijn.
12. De tijdelijke verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis dienen, gedurende de tijd dat deze dienen als overbrugging totdat de permanente verblijfplaatsen gerealiseerd zijn en de in de kennisdocumenten voorgeschreven gewenningsperiode is verstreken, functioneel te zijn. De tijdelijke verblijfplaatsen dienen daarom van voldoende duurzaam materiaal te zijn en op een voldoende duurzame wijze te worden bevestigd.
13. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval bij de start van de werkzaamheden (op het moment dat de verblijfplaatsen worden ongeschikt gemaakt) aanwezig te zijn op de planlocatie.

Na afloop van de werkzaamheden

14. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven bij voorschrift 8 dient bijgevoegd te worden.

Deze ontheffing kan, conform artikel 5.4 van de wet, worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

Contactgegevens

Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht, bereikbaar op telefoonnummer 030 – 258 33 11 of e-mailadres servicebureau@provincie-utrecht.nl.

Bijlage 2: Kaart planlocatie:

Luchtfoto met de globale ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: PDOK. Bewerking: SAB.

5 Effectstudie

5.1 Effect van de geplande ruimtelijke ingreep

Met de geplande ruimtelijke ingreep gaat één zomer- en paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verloren. Er gaat geen essentieel foerageergebied of een essentiële vliegrouete verloren. De aanwezige verblijfplaatsen van de rosse vleermuizen rondom het plangebied blijven ook behouden en zullen te allen tijde functioneel blijven. De effecten voor de gewone dwergvleermuis zullen allen enkel tijdelijk zijn. Er zullen namelijk mitigerende maatregelen getroffen worden, zodat geen sprake is van permanente effecten. De geschatte doorlooptijd vanaf sloop van de bebouwing tot de oplevering van de nieuwbouw is drie jaar. Uitloop van dergelijke sloop- en bouwwerkzaamheden komen regelmatig voor. Daarom dient worst case uitgegaan te worden van een langere periode, bijvoorbeeld vier jaar.

5.2 Mitigerende maatregelen gewone dwergvleermuis

De mitigerende maatregelen bestaan in dit geval uit het ophangen van tijdelijke kasten in de omgeving, het ongeschikt maken van de bebouwing voorafgaand aan de sloop, controle van het gebruik van het gebouw door vleermuizen na het ongeschikt maken en het realiseren van permanente voorzieningen in de nieuwbouw.

5.2.1 Rekening houden met kwetsbare periodes van vleermuizen

Met de werkzaamheden wordt rekening gehouden met kwetsbare periodes van vleermuizen. Zo wordt het ongeschikt maken uitgevoerd in de actieve periode van vleermuizen. De vleermuizen zijn dan niet in winterrust en kunnen dan na het ongeschikt maken uitwijken naar de tijdelijke vleermuiskasten. Op deze manier wordt voldoende rekening gehouden met kwetsbare periodes van vleermuizen.

5.2.2 Ophangen van tijdelijke kasten in de omgeving

In de directe omgeving van het plangebied zijn op 26 maart 2020 in totaal 4 vleermuiskasten opgehangen. In onderstaande afbeelding zijn de locaties van de tijdelijke voorzieningen te vinden. De kasten voldoen aan navolgende voorwaarden:

- 4 kasten van model VK WS 02 ter vervanging van de zomerverblijfplaatsen en de zomer- en paarverblijfplaats;
- Minimaal drie meter boven de grond, of andere oppervlakten zoals een plat dak, ander dak, balkon, etc., zodat ze voldoende ruimte hebben om uit te vliegen en niet weggevangen kunnen worden door bijvoorbeeld katten;
- Op een zo donker mogelijke plek.
- In verschillende windrichtingen.
- Voldoende gewenningstijd aan de alternatieve verblijfplaatsen (minimaal 6 maanden voor het paarseizoen van 2021)
- Alle kasten worden aan bebouwing opgehangen.
- De kasten zijn binnen 100 meter van het plangebied opgehangen. Binnen deze afstand was een zeer geschikte locatie voorhanden. De kasten zijn aan verschillende

gevels van het gebouw opgehangen. In onderstaande afbeelding staat de locatie van de alternatieve verblijfplaatsen aangegeven.

Locatie van de vleermuiskasten (groene stippen), ten opzichte van het plangebied (rode contour)..

De zomer- en paarverblijfplaats bevindt zich aan de oostkant van het FOM-gebouw. Een verblijfplaats in een gebouw heeft een redelijke temperatuurbuffering. De buffering van de opgehangen vleermuiskasten is minder goed. Derhalve is een grotere hoeveelheid vleermuiskasten opgehangen, zodat toch altijd een geschikt microklimaat in één van de kasten voorhanden is. In warme wintertijden kunnen deze kasten ook voorzien in een winterverblijfplaats. Echter, eerder dan in de huidige verblijfplaatsen zal de temperatuur te laag worden, waardoor de vleermuis gedwongen moet verhuizen. Derhalve kunnen de tijdelijke vleermuiskasten niet voorzien in de gehele vervanging van de solitaire winterverblijffunctie van de zomerverblijfplaats. Hiervoor vragen we dan ook ontheffing aan.

5.2.3 Ongeschikt maken bebouwing voor vleermuizen

In oktober 2020 wordt de te slopen bebouwing ongeschikt gemaakt voor vleermuizen. Vleermuizen kunnen namelijk tijdens de sloop nog in de bebouwing aanwezig zijn en door de werkzaamheden verstoord, verwond of gedood worden. Dit moet voorkomen worden.

Hoe het gebouw ongeschikt gemaakt wordt voor vleermuizen zal te zijner tijd ter plekke bepaald worden door een mitigatiebedrijf dat hierin gespecialiseerd is en ruime ervaring hierin heeft. De aanwezige specialisten maken ter plekke per geschikte opening de afweging wat de beste mogelijkheid is om die ongeschikt te maken. Het ongeschikt maken verloopt dus door middel van één werkwijze, die meerdere manieren van ongeschikt maken omvat. Op deze manier vindt maatwerk plaats en wordt het gebouw zo goed mogelijk voor vleermuizen ongeschikt gemaakt. Hier wordt altijd gekozen tussen deze opties:

- Tocht creëren in (potentiële) verblijfplaats. Hierdoor vinden de vleermuizen de verblijfplaats niet meer geschikt en maken er dan ook geen gebruik meer van. Dit ge-

beurt over het algemeen door grote gaten in de buitenschil te maken. Zie navolgende afbeelding voor een voorbeeld.

Voorbeeld van het creëren van tocht in de spouwmuur door het maken van gaten in de buitenschil van een gebouw.

- Exclusion flap plaatsen over (potentiële) uitvliegopening. Met zo'n oplossing kunnen vleermuizen in hun verblijfplaats via de exclusion flap nog wel naar buiten vliegen. Ze kunnen echter niet meer terugkeren in de verblijfplaats. Navolgende afbeeldingen tonen twee modellen van een dergelijke constructie.

Twee modellen van een exclusion flap, waardoor de vleermuis nog wel naar buiten kan, maar niet meer terug naar binnen.

- Afsluiten van een potentiële uitvliegopening. Dit wordt enkel toegepast indien met zekerheid vastgesteld kan worden dat in de achterliggende ruimte geen vleermuizen aanwezig zijn. Deze methode wordt ook toegepast in combinatie met het plaatsen van een exclusion flap. Indien de exclusion flap niet goed past op een

(potentiële) uitvliegopening wordt deze opening afgesloten. Direct daarnaast wordt dan een nieuwe uitvliegopening geboord waaroverheen een exclusion flap wordt geplaatst.

- Verwijderen van (potentiële) verblijfplaats. In geval van mogelijke verblijfplaatsen achter plaatmateriaal, kan ervoor gekozen worden dit plaatmateriaal in zijn geheel te verwijderen. Op deze manier verdwijnt de hele verblijfplaats. Er wordt altijd goed gekeken of niet nog vleermuizen aanwezig zijn. In dat geval wordt vrijwel altijd gekozen voor het plaatsen van een exclusion flap.

Het is bekend waar de zomerverblijfplaatsen en zomer- en paarverblijfplaats zich bevinden in de bebouwing. Toch zullen alle openingen in het plangebied gecontroleerd worden op sporen en ongeschikt worden gemaakt voor vleermuizen. Op deze manier wordt voorkomen dat de gewone dwergvleermuis een andere verblijfplaats gaat zoeken in de bebouwing in het plangebied, nadat de bekende verblijfplaats ongeschikt is gemaakt en alsnog verstoord of gedood wordt met de sloopwerkzaamheden.

5.2.4 Vleermuiscontrole na ongeschikt maken

Het ongeschikt maken van de te slopen bebouwing voor vleermuizen gebeurt door het gebruik van de meest geavanceerde technieken, met deskundig personeel en in geschikte periodes van het jaar. Hierom is de kans het kleinst dat vleermuizen toch nog in gebouwen blijven of er weer terug in kunnen vliegen. Aangezien vleermuizen maar kleine openingen nodig hebben om gebouwen binnen te komen, kunnen toch altijd nog invliegopeningen gemist worden. Daarom zal een veldbezoek uitgevoerd worden om te controleren dat daadwerkelijk geen vleermuizen meer gebruikmaken van het gebouw. Dit vindt plaats tussen het ongeschikt maken en de start van de sloop. Te zijner tijd zal bepaald worden op welk tijdstip van de dag deze controle plaatsvindt. Idealiter vindt een ochtendonderzoek plaats waarbij gelet wordt op invliegende dieren. Omdat invliegen, vanwege het zwermen langer duurt dan uitvliegen, is dit de meest geschikte methode. Echter, wanneer de kans bestaat dat vleermuizen eerder terugkeren dan bij zonsopkomst, kan een avondonderzoek rond zonsondergang een betere optie zijn. In dat geval mag de controle niet op dezelfde dag plaatsvinden als het ongeschikt maken. De vleermuizen moeten namelijk de mogelijkheid gehad hebben om uit te vliegen na ongeschikt maken en dan weer een mogelijkheid gevonden hebben om in te vliegen. Pas dan kan gededuceerd worden dat een uitvliegende vleermuis nog uitvliegt op een plek waar het nog weer in kan vliegen.

5.2.5 Realiseren permanente verblijfplaatsen in nieuwbouw

In de nieuwe situatie worden permanente voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis gerealiseerd, conform de vereisten uit het kennisdocument gewone dwergvleermuis (2017). De zomerverblijfplaatsen en zomer- en paarverblijfplaats bevinden zich in een gebouw en de nieuwe permanente voorzieningen zullen dan ook opnieuw in een gebouw gerealiseerd worden. Daarbij wordt bij de locatie van de nieuwe verblijfplaatsen rekening gehouden met eisen die deze soort aan een verblijfplaats stelt.

Door de voorgenomen plannen gaat een zomer- en paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verloren. Om er zeker van te zijn dat er voldoende permanente alternatieven aanwezig zijn in de nieuwe situatie, zullen er ten minste 4 inbouwkasten voor de vleermuizen gerealiseerd worden in de nieuwbouw. De inbouwvoorzieningen zul-

len in verschillende gevels ingebracht worden, zodat ze de keus hebben in welk klimaat ze willen verblijven.

De permanente voorzieningen zullen in de spouwmuur aangebracht worden, waar de invliegopeningen op ten minste vier meter hoog komen te liggen. De exacte bouwstijl van de nieuwbouw is nog niet volledig bekend. Tijdens de bouw zullen de exacte locaties bepaald worden. Er zal ook rekening mee worden gehouden dat er goede aanvliegroutes zijn en er zo min mogelijk licht op de invliegopening staat gericht.

5.3 Planning mitigerende maatregelen

Navolgend overzicht geeft de planning van de mitigerende maatregelen weer ten opzichte van de geplande ruimtelijke ontwikkelingen en de kwetsbare periodes van de relevante soorten.

startjaar	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Activiteiten												
Sloop bebouwing												
Bouwrijp maken terrein												
Maatregelen												
Realisatie tijdelijke voorzieningen												
Ongeschikt maken bebouwing												
Controle na ongeschikt maken												
Opvolgend jaar	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Activiteiten												
Sloop bebouwing												
Bouwrijp maken terrein												
Realisatie nieuwbouw												
Maatregelen												
Realisatie permanente voorzieningen												
Kwetsbare periodes												
Winterrustperiode vleermuizen												
Gebruik zomerverblijfplaatsen												

5.3.5 Realiseren permanente verblijfplaatsen in nieuwbouw

Dit aspect hangt niet samen met kwetsbare periodes van vleermuizen en vogels en zal uiteraard plaatsvinden na het bouwrijp maken van het projectgebied en tijdens de realisatie van de nieuwbouw.

5.4 Effecten op staat van instandhouding

Met het verlies van een zomer- en paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verdwijnt een deel van de voortplantings- en verblijfsfunctie in en direct rond het plangebied. Het is niet op voorhand uit te sluiten dat dit tevens op regionaal niveau een significant deel kan uitmaken van de metapopulatie. Met de voorgenomen plannen wordt, zonder de geplande mitigerende maatregelen, de lokale en potentieel de regionale staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis dan ook significant negatief beïnvloed. Echter, door het uitvoeren van mitigerende maatregelen wordt ervoor gezorgd dat de verschillende verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis in of in de directe omgeving van het projectgebied in tijdelijke dan wel permanente vorm behouden blijven. Er blijven met de geplande ruimtelijke ontwikkeling dan te allen tijde ook genoeg verblijfsmogelijkheden voor deze soort. Daarom wordt met de mitigerende maatregelen ook de lokale gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis niet negatief beïnvloed.

5.5 Cumulatieve effecten

In de buurt van het plangebied zijn op dit moment geen andere activiteiten bekend. Ook zijn zover bekend geen vergelijkbare werkzaamheden gepland in de omgeving van de planlocatie. Van cumulatieve effecten is dan ook geen sprake.